

INFORMATOR **o egzaminie** **eksternistycznym** **z historii** z zakresu 4-letniego liceum ogólnokształcącego

od sesji jesiennej 2023 r.

Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa 2021

Zespół redakcyjny:

Zofia Lisiecka (CKE)
Elwira Górczak-Ulman (OKE Gdańsk)
Marek Zieliński (CKE)
dr Wioletta Kozak (CKE)

Recenzenci:

dr Piotr Podemski (UW)
dr Tomasz Karpowicz (UW) – recenzja językowa

Informator został opracowany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi.

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00
sekretariat@cke.edu.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 90
komisja@oke.gda.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie

ul. Adama Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
tel. 32 616 33 99
oke@oke.jaworzno.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie

os. Szkolne 37, 31-978 Kraków
tel. 12 683 21 01
oke@oke.krakow.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

al. Legionów 9, 18-400 Łomża
tel. 86 473 71 20
sekretariat@oke.lomza.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi

ul. Ksawerego Praussa 4, 94-203 Łódź
tel. 42 634 91 33
sekretariat@lodz.oke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu

ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
tel. 61 854 01 60
sekretariat@oke.poznan.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

pl. Europejski 3, 00-844 Warszawa
tel. 22 457 03 35
info@oke.waw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu

ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
tel. 71 785 18 94
sekretariat@oke.wroc.pl

Spis treści

1.	Opis egzaminu eksternistycznego z historii	5
	Wstęp	5
	Zadania na egzaminie	5
	Opis arkusza egzaminacyjnego	6
	Zasady oceniania	7
	Materiały i przybory pomocnicze	7
2.	Przykładowy arkusz egzaminacyjny z zasadami oceniania rozwiązań zadań	8

- 4** *Informator o egzaminie eksternistycznym z historii z zakresu 4-letniego liceum ogólnokształcącego od sesji jesiennej w 2023 r.*

1.

Opis egzaminu eksternistycznego z historii z zakresu 4-letniego liceum ogólnokształcącego

WSTĘP

Historia to jeden z jedenastu przedmiotów obowiązkowych na egzaminie eksternistycznym z zakresu 4-letniego liceum ogólnokształcącego.

Egzamin eksternistyczny z historii z zakresu liceum ogólnokształcącego sprawdza, w jakim stopniu zdający spełnia wymagania określone w [podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły ponadpodstawowej](#)¹.

Informator prezentuje przykładowy arkusz egzaminacyjny wraz z zasadami oceniania. Stanowi przy tym jedynie ogólną, kierunkową pomoc w planowaniu procesu samokształcenia. Zadania w *Informatorze* nie ilustrują bowiem wszystkich wymagań z zakresu historii określonych w podstawie programowej, nie wyczerpują również wszystkich typów zadań, które mogą pojawić się w arkuszu egzaminacyjnym. Tylko realizacja wszystkich wymagań z podstawy programowej, zarówno ogólnych, jak i szczegółowych, może zapewnić właściwe przygotowanie zdającego do egzaminu eksternistycznego.

Na egzaminie eksternistycznym obowiązują **wymagania w zakresie podstawowym**.

ZADANIA NA EGZAMINIE

W arkuszu egzaminacyjnym znajdują się zarówno zadania zamknięte, jak i otwarte.

Zadania zamknięte to takie, w których zdający wybiera odpowiedź spośród podanych. Mogą to być:

- zadania wyboru wielokrotnego
- zadania typu prawda – fałsz
- zadania na dobieranie.

Zadania otwarte to takie, w których zdający samodzielnie formułuje krótką lub dłuższą odpowiedź. Wśród zadań otwartych w arkuszu znajdują się:

- zadania z luką, wymagające uzupełnienia zdania bądź krótkiego tekstu jednym lub kilkoma wyrazami
- zadania krótkiej odpowiedzi, wymagające stworzenia krótkiego tekstu (od jednego do kilku zdań).

W zadaniach egzaminacyjnych szczególny nacisk zostanie położony na sprawdzenie umiejętności: krytycznej analizy informacji uzyskanych z różnych źródeł i wyciągania wniosków, przedstawiania argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych, umieszczania procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie (tj. kojarzenia ich z właściwymi okresami, porządkowania w kolejności

---

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467, z późn. zm.).

chronologicznej, natomiast w mniejszym stopniu – przypisywania im konkretnych dat rocznych lub dziennych).

Wszystkie zadania egzaminacyjne będą sprawdzały poziom opanowania umiejętności opisanych w następujących wymaganiach ogólnych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego:

- I. Chronologia historyczna
- II. Analiza i interpretacja historyczna
- III. Tworzenie narracji historycznej.

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin eksternistyczny z historii z zakresu 4-letniego liceum ogólnokształcącego trwa 120 minut².

Zadania zawarte w arkuszu egzaminacyjnym będą odwoływać się do różnych treści, zostaną zróżnicowane pod względem sprawdzanych umiejętności, a także poziomu trudności i sposobu udzielania odpowiedzi. Mogą występować pojedynczo lub w wiązkach tematycznych. Będą odwoływać się do różnych epok i różnorodnej tematyki, a także do zróżnicowanych materiałów źródłowych, np. tekstów pisanych z różnych epok, tekstów narracyjnych (np. opracowań popularnonaukowych, tekstów publicystycznych), źródeł encyklopedycznych (np. encyklopedii, almanachów), źródeł leksykograficznych (np. słowników, leksykonów), źródeł ikonicznych (np. schematów, w tym genealogicznych, fotografii, plakatów, rysunków), źródeł kartograficznych (np. map, szkiców sytuacyjnych), źródeł statystycznych (np. tabel, wykresów, diagramów).

Liczbę zadań oraz liczbę punktów możliwych do uzyskania za poszczególne rodzaje zadań przedstawiono w poniższej tabeli.

Rodzaj zadań	Liczba zadań	Łączna liczba punktów	Udział w wyniku sumarycznym
zamknięte	12–16	ok. 16	ok. 40%
otwarte	12–14	ok. 24	ok. 60%
RAZEM	24–30	40	100%

² Czas trwania egzaminu może zostać wydłużony w przypadku zdających ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnymi. Szczegółowe zasady są określone w *Komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu eksternistycznego dla danej sesji egzaminacyjnej*.

ZASADY OCENIANIA

Zadania zamknięte i zadania otwarte z luką

Zadania zamknięte i zadania otwarte z luką są oceniane – w zależności od maksymalnej liczby punktów, jaką można uzyskać za rozwiązanie danego zadania – zgodnie z poniższymi zasadami:

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

ALBO

2 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna.

1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna albo odpowiedź niepełna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte krótkiej odpowiedzi

Za poprawne rozwiązanie zadania otwartego będzie można otrzymać maksymalnie 1, 2 lub 3 punkty. Maksymalną liczbę punktów można przyznać również za rozwiązanie inne niż wskazane w zasadach oceniania jako właściwe, o ile jest ono merytorycznie poprawne, zgodne z poleceniem i warunkami zadania.

MATERIAŁY I PRZYBORY POMOCNICZE NA EGZAMINIE Z HISTORII

Na egzaminie eksternistycznym z historii z zakresu 4-letniego liceum ogólnokształcącego zdający może posługiwać się lupą.

Szczegółowe informacje dotyczące materiałów i przyborów pomocniczych, z których mogą korzystać zdający na egzaminie eksternistycznym z historii (w tym osoby, którym dostosowano warunki przeprowadzenia egzaminu), będą ogłaszane w komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

2.

Przykładowy arkusz egzaminacyjny z zasadami oceniania rozwiązań zadań

W *Informatorze* zamieszczono *Przykładowy arkusz egzaminacyjny* oraz *Zasady oceniania zadań*. Przy każdym zadaniu w arkuszu podano (po numerze zadania) liczbę punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie. W *Zasadach oceniania* dla każdego zadania podano:

- najważniejsze wymagania ogólne i szczegółowe, które są sprawdzane w danym zadaniu
- zasady oceniania rozwiązań zadań
- poprawne rozwiązanie każdego zadania zamkniętego oraz przykładowe rozwiązanie każdego zadania otwartego.

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

<p>PESEL (wypełnia zdający)</p> <table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>														<p>LHIP–100–23XX</p>

EGZAMIN EKSTERNISTYCZNY Z HISTORII

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

DATA: [dzień miesiąc rok]

CZAS PRACY: **120 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **40**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 23 strony (zadania 1–24). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Zapoznaj się uważnie ze źródłami, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nimi. Odpowiadaj tylko własnymi słowami – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tyłu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.
3. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu albo pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Podczas rozwiązywania zadań możesz korzystać z lupy.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Na karcie punktowania wpisz swój PESEL. Zamaluj ■ pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz właściwe. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
9. Pamiętaj, że w razie stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych lub zakłócania prawidłowego przebiegu egzaminu w sposób, który utrudnia pracę pozostałym osobom zdającym, przewodniczący zespołu nadzorującego przerywa i unieważnia egzamin eksternistyczny.

Życzymy powodzenia!

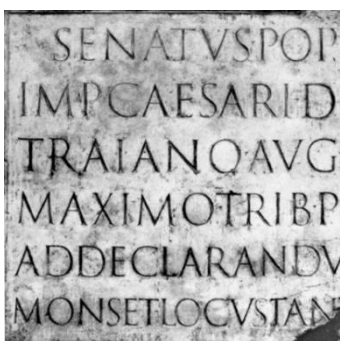
Zadanie 1. (0–2)

Źródło 1. Fragment opracowania historycznego

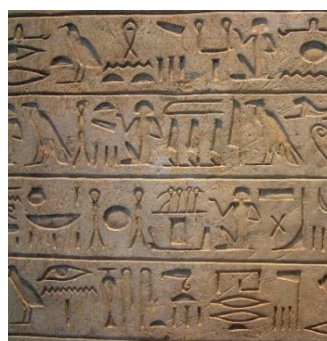
Lud niewiadomego pochodzenia [...] w trzecim tysiącleciu stworzył na terenie Mezopotamii wysoką kulturę zaświadczoną przez liczne dokumenty pisane [...]. Byli oni jednymi z pierwszych, którzy wynaleźli pismo, pierwsze formuły matematyczne i geometryczne, spisali swe mity, tworząc pierwsze dokumenty i księgi religijne. Utrwalone na glinianych tabliczkach koncepcje społeczne, prawodawcze i religijne widoczne są do dziś w różnych dziedzinach cywilizacji i kultury ukształtowanej w rejonie Morza Śródziemnego [...].

W. Tyloch, *Bogowie czterech stron świata*, Łódź 1988, s. 138.

Źródło 2. Ilustracje

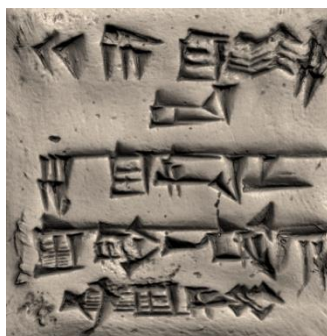
1.

2.

3.

4.

<http://graphics.stanford.edu>; <http://www.polskalitera.pl/>; <https://pl.wikipedia.org/>; <https://www.123rf.com>

1.1. Podaj nazwę ludu, o którego osiągnięciach jest mowa w tekście.

.....

1.2. Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Pismo, o którym jest mowa w tekście, przedstawiono na ilustracji oznaczonej numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Zadanie 2. (0–2)**Fragmenc dzieła Herodota**

Lacedemończycy [...], wiedząc, że czeka ich śmierć ze strony tych, co obeszlą górę, okazywali największą, jaką posiadali, siłę przeciw barbarzyńcom, lekceważąc sobie życie i odważni do szaleństwa. [...] Leonidas padł w tej walce, okazawszy się najdzielniejszym mężem, a z nim i inni wybitni Spartiaci, [...] poznałem też imiona wszystkich trzystu.

Herodot, *Dzieje*, Warszawa 2002, s. 448.

2.1. Rozstrzygnij, czy Herodot w cytowanym fragmencie opisał bitwę pod Maratonem. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do tekstu.

Rozstrzygnięcie – .....

Uzasadnienie – .....

.....
 .....

2.2. Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Bitwa opisana przez Herodota została stoczona podczas wojen grecko-perskich

- A. przed pierwszymi igrzyskami olimpijskimi.
- B. przed założeniem Rzymu.
- C. po założeniu Aleksandrii.
- D. po wprowadzeniu w Atenach demokracji przez Klejstenesa.

Zadanie 3. (0–1)**Fragmenc opracowania historycznego**

Był najwyższym urzędem, a urzędników tych było dwóch. Do ich kompetencji należało zwoływanie senatu oraz dowodzenie i zarządzanie armią. Aby zostać wybranym na tego urzędnika, trzeba było sprawować niższe urzędy. Prestiż urzędu był znaczny, chociaż jego władza polityczna stale się zmniejszała. Od czasów Tyberiusza ci urzędnicy byli mianowani przez senat zależny od cesarza. W III wieku powoływani byli bezpośrednio przez cesarza.

Na podstawie: J.C. Fredouille, *Słownik cywilizacji rzymskiej*, Katowice 2006, s. 146–147.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W tekście opisano urząd

- A. cenzora.
- B. konsula.
- C. pretora.
- D. edyla.

Zadanie 4. (0–2)

Źródło 1. Fragment *Roczników fuldajskich*

R. 800. Owego dnia najjaśniejszego narodzenia Pana, gdy król podczas mszy przed ołtarzem błogosławionego Piotra apostoła powstał do modlitwy, papież Leon włożył koronę na jego głowę i cały lud rzymski zawołał: „Karolowi Augustowi przez Boga koronowanemu, potężnemu i pokojowemu cesarzowi rzymskiemu, życie i zwycięstwo!”. I po okrzykach, przez papieża, zwyczajem starożytnych władców, został uczczony i jako obdarzony imieniem patrycjusza cesarzem i augustem został nazwany.

Wiek V–XV w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1999, s. 69.

Źródło 2. Moneta bita po 800 roku

Awers

Rewers

Na awersie głowa cesarza w wieńcu laurowym; w otoku napis: KAROLVS IMP[er]ator AVG[ustus].
Na rewersie motyw świątyni; w otoku napis: XPICTIANA RELIGIO – wiara chrześcijańska.

4.1. Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W źródłach jest mowa o władcy, który

- A. poprowadził krucjatę do Ziemi Świętej.
- B. walczył z Arabami, Sasami i Longobardami.
- C. zlecił zredagowanie kodeksu prawa rzymskiego.
- D. podzielił swe cesarstwo na wschodnie i zachodnie.

4.2. Rozstrzygnij, czy oba źródła potwierdzają fakt, że koronacja nawiązywała do tradycji starożytnego Rzymu. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu źródeł.

Rozstrzygnięcie – .....

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Zadanie 5. (0–2)

Mapa. Polska za panowania pierwszych Piastów

- ⚡ siedziaba arcybiskupstwa   † siedziaba biskupstwa   1000 data utworzenia
- ..... granica państwa polskiego w końcu panowania Bolesława Chrobrego
- granica państwa polskiego w końcu panowania Mieszka I

Na podstawie: *Szkolny Atlas Historyczny*, Warszawa 2013, s. 28.

5.1. Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Na mapie deseniem oznaczono zdobycze Bolesława Chrobrego.	P	F
2.	Grody Czerwieńskie Polska utraciła za panowania Mieszka II.	P	F

5.2. Rozstrzygnij, czy mapa potwierdza realizację postanowień zjazdu gnieźnieńskiego, dotyczących organizacji Kościoła w Polsce. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie – .....

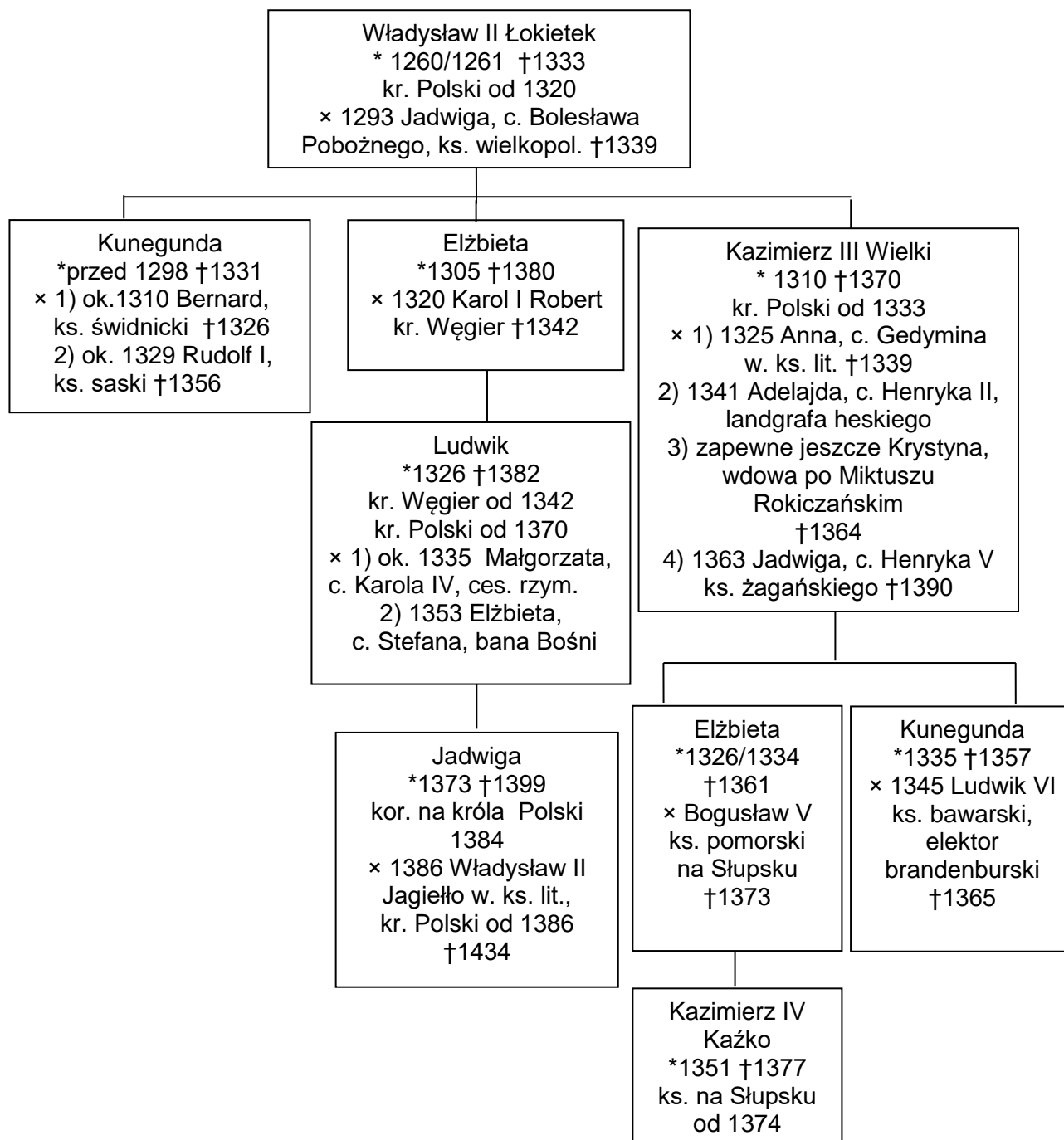
Uzasadnienie – .....

.....

.....

Zadanie 6. (0–2)

Źródło 1. Tablica genealogiczna

* rok urodzenia
† rok śmierci
× rok zawarcia małżeństwa
c. córka

Na podstawie: *Dynastie panujące w Polsce*, Wrocław 2008, tablica IV, s. 30–31.

Źródło 2. Fragment Kroniki Janka z Czarnkowa

Król Kazimierz otoczony radą [...] przedstawił Karolowi, królowi Węgier, że na wypadek, gdy nie będzie miał syna [...], chce naznaczyć jako następcę swego, najdroższego w państwie polskim, jego pierworodnego syna [...].

T. Maresz, K. Juszczyk, *Historia w tekstach źródłowych*, t.1, Rzeszów 2000, s. 116.

Źródło 3. Fragment przywileju koszyckiego

My, Ludwik, z bożej łaski węgierski, polski, dalmacki etc. król [...]. Ponieważ zaś rzeczona szlachta nasza w szczególnej swej do nas miłości przyjęła [...], potomstwo nasze żeńskie, tak samo jak męskie, sobie za księcia i pana – przeto [...] zwalniamy i wyjmujemy od składania wszelkich danin, podatków i opłat.

<https://pthlodz.uni.lodz.pl>

Rozstrzygnij, czy plany każdego z tych władców dotyczące następstwa tronu, o których mowa w źródle 2. i 3., zostały zrealizowane. Odpowiedzi uzasadnij, odwołując się do tablicy genealogicznej.

a) Plany króla Kazimierza (źródło 2.)

Rozstrzygnięcie – .....

Uzasadnienie – .....

.....

b) Plany króla Ludwika (źródło 3.)

Rozstrzygnięcie – .....

Uzasadnienie – .....

.....

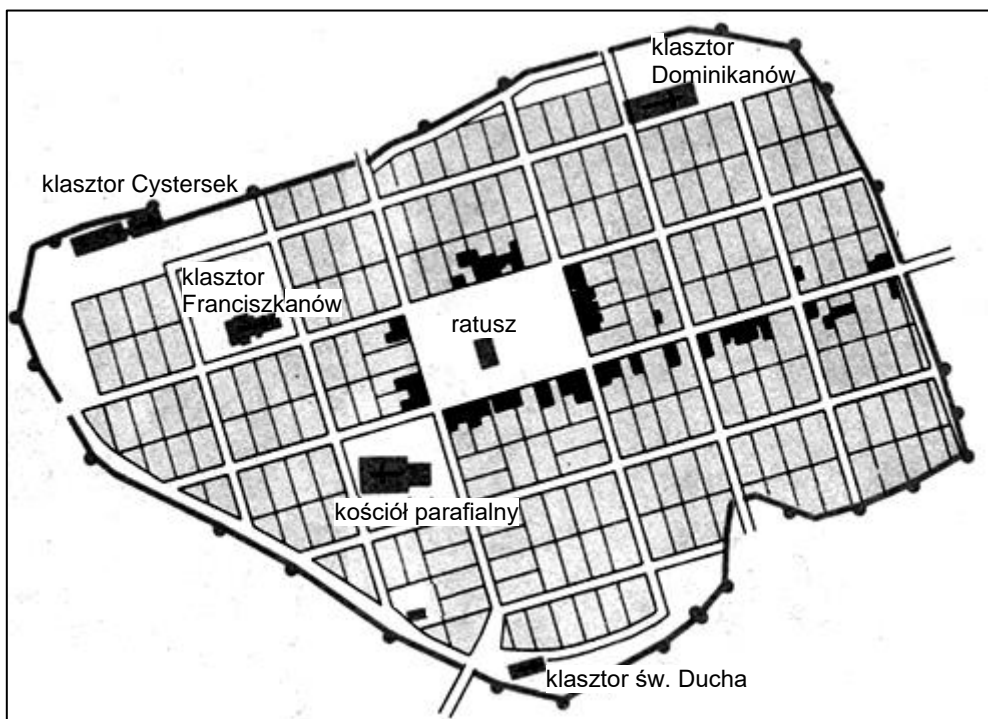
Zadanie 7. (0–2)

Źródło 1. Fragment opracowania historycznego

Osadnictwo miejskie doprowadziło do przebudowy urbanistycznej i ustrojowej starych, związanych z grodami osad miejskich, oraz do zakładania zupełnie nowych miast, będących ośrodkami nowego osadnictwa [...]. Miasta powstawały według ściśle wyznaczonego planu, mającego za punkt centralny rynek (kwartał przeznaczony na cele publiczno-handlowe), z przylegającym doń kościołem i cmentarzem (kwartał przeznaczony na cele religijne) i prostopadłe rozchodzącą się siecią ulic oraz murami okalającymi miasto [...].

<https://encyklopedia.pwn.pl>

Źródło 2. Plan Chełmna

Na podstawie: H. Manikowska, J. Tazbirowa, *Historia. Średniowiecze*, Warszawa 1992, s. 135.

7.1. Uzupełnij zdanie.

W źródle 1. opisano kolonizację na prawie .....

7.2. Rozstrzygnij, czy plan Chełmna pozwala stwierdzić, że miasto było lokowane na zasadach opisanych w źródle 1. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu źródeł.

Rozstrzygnięcie – .....

Uzasadnienie – .....

.....
.....

Zadanie 8. (0–2)

Villa Rotonda pod Weroną

<https://mm.pwn.pl>

Podaj nazwę stylu architektonicznego, który reprezentuje budowla na powyższej ilustracji. Odpowiedź uzasadnij, wymieniając jedną cechę stylu widoczną na ilustracji.

Nazwa stylu architektonicznego – .....

Uzasadnienie – .....

.....

Zadanie 9. (0–1)

Źródło 1. Piotr Skarga, *Kazanie sejmowe (fragment)*

Teraz przez lat kilkadziesiąt nastąpiły herezyje na katolicką ś[więtą] wiarę, [...] chcąc, aby ustąpiła [...]. Teraz stan jakiś się ozywa ewangelików, którzy kupy sobie i zjazdy czynią, do krajów poselstwa ślą. Tu na sejmie synami się koronnymi czynią i rządy swoje i statuta, i prawa stanowiąc myślą. [...] Upadnie wszystko królestwo wasze, jeśli ewangeliki albo raczej wszystkie heretyki, przyjmiecie.

Źródło 2. *Drugie walne zburzenie zboru krakowskiego (fragment)*

Po zejściu bowiem z tego świata [...] śp. króla [...] większy jeszcze w Krakowie wszczął się tumult i zboru krakowskiego zburzenie, niżeli było owe pierwsze [...] Już bowiem nie tylko rozwalaniem, psowaniem i burzeniem, ale i ogniem wszystko, cokolwiek do spalenia znaleźć się mogło, we zborze palili i rujnowali.

Od Hammurabiego do Fukuyamy [...]. Od Starożytności do 1789,
red. D. Ostapowicz, S. Suchodolski, D. Szymikowski, Gdańsk 2000, s. 223, 226.

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Na podstawie fragmentu kazania (źródło 1.) można stwierdzić, że autor był zwolennikiem tolerancji religijnej.	P	F
2.	W źródle 2. opisane zostało zniszczenie świątyni wyznania, do którego należał autor źródła 1.	P	F

Zadanie 10. (0–1)

Julian Ursyn Niemcewicz, *Śpiewy historyczne (fragment)*

Wkrótce z rycerstwem, pod znaki zebranem,
Szybkiej błyskawicy lotem
Tu Szwedów schodzi i gromi nad Sanem,
Ówdzie niespodzianym zwrotem
Rzuca się z koniem wplaw, rzekę przebywa,
Uderza, pole trupami okrywa. [...]

Zaniósł [...] w pamiętnej wyprawie
W obcą ziemię Polski chwałę,
Przez ławy morskie na wątpliwej nawie
Prowadzi szyki zuchwale,
Dziwią się ludy, jak odwaga męża
I nieprzyjaciół, i burze zwycięża.

<https://literat.ug.edu.pl>

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wódz, o którego czynach pisze poeta, to

- A. Stanisław Żółkiewski.
- B. Jarema Wiśniowiecki.
- C. Stefan Czarniecki.
- D. Jan Sobieski.

Zadanie 11. (0–2)

Fragment opracowania historycznego

W chwili największego upadku mówiono o [...] reformie powszechnie i wiele, podnosiły się nawet takie głosy, które całe nieszczęście jako karę za ucisk ludu wiejskiego odważyły się przedstawiać; sam król zrobił we Lwowie uroczyste *votum*, że po przywróceniu pokoju ze wszystkimi stanami postara się o uwolnienie ludu od „niesprawiedliwych ciężarów i ucisków”; na radzie senatu w roku 1659 mówiono o poprawie obradowania sejmów, carowi Aleksemu za życia ofiarowano „dziedziczne” następstwo na tron, a nikt przeciw takiemu naruszeniu wolnej elekcji nie protestował. Po zawarciu pokoju oliwskiego ostygły wołania o reformę, pokazało się, owszem, że ciężkie klęski i doświadczenia nie wyleczyły wcale obłąkanego marą złotej wolności narodu.

M. Bobrzyński, *Dzieje Polski w zarysie*, Warszawa 1974, s. 357.

11.1. Rozstrzygnij, czy ustrój społeczno-polityczny Rzeczypospolitej w XVII wieku autor ocenia pozytywnie czy krytycznie. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie – .....

Uzasadnienie – .....

.....

.....

11.2. Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Król, o którego ślubach we Lwowie pisze autor, to

- A. Zygmunt III Waza.
- B. Władysław IV Waza.
- C. Jan II Kazimierz Waza.
- D. Michał Korybut Wiśniowiecki.

Zadanie 12. (0–1)

Uzupełnij tabelę. Do opisów dobierz odpowiadających im władców. Wybierz ich spośród podanych.

Piotr I Wielki

Józef II

Fryderyk II Wielki

1.	Był typowym przedstawicielem absolutyzmu oświeconego. Od roku 1740 był królem. Dbał o skarb i armię, zreformował sądownictwo, polepszył sytuację chłopów, był zwolennikiem tolerancji religijnej. Obszar państwa powiększył kosztem między innymi Austrii i Polski.	
2.	Od roku 1721 był cesarzem. Przeprowadził reformy wewnętrzne, dzięki którym zmodernizował kraj. Zlikwidował Dumę i doprowadził do złamania pozycji bojarów. Stworzył flotę, rozbudował armię. Unowocześnił alfabet oraz wprowadził kalendarz juliański. Powiększył obszar państwa kosztem Szwecji, Turcji i Persji.	

Na podstawie: *Słownik historyczny*, Wrocław 2003, s. 92, 232.

Zadanie 13. (0–3)

Rysunek z XVIII wieku

<https://www.archimum.rp.pl>

Napis: daniny, podatki, posługi

13.1. Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Rysunek nawiązuje do

- A. skutków wojen napoleońskich w Europie.
- B. wybuchu wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych.
- C. sytuacji społecznej przed wybuchem rewolucji we Francji.
- D. sytuacji mieszkańców Rzeczypospolitej po trzecim rozbiorze.

13.2. Wyjaśnij, jaką wymowę miał rysunek.

.....
.....

13.3. Wybierz jeden element graficzny rysunku i wyjaśnij jego symbolikę.

.....
.....

Zadanie 14. (0–2)

Źródło 1. Fragment dokumentu

Akt końcowy [...]

Art. I. Księstwo Warszawskie, z wyjątkiem prowincji i okręgów, którymi w następnych artykułach inaczej rozporządzono, połączone zostaje z Cesarstwem Rosyjskim. Związane z nim będzie nieodwołalnie przez swoją konstytucję, aby było posiadane przez Najj. cesarza Wszechrosji, jego dziedziców i następców na wieczne czasy. [...]

Art. VI. Miasto Kraków ze swoim okręgiem ogłoszone będzie na wieczne czasy miastem wolnym, niepodległym i ściśle neutralnym pod opieką Rosji, Austrii i Prus. [...]

Art. LIII. Książęta panujący i wolne miasta Niemiec [...]; zawierają między sobą konfederację wieczystą, która nosić będzie nazwę Związku Niemieckiego.

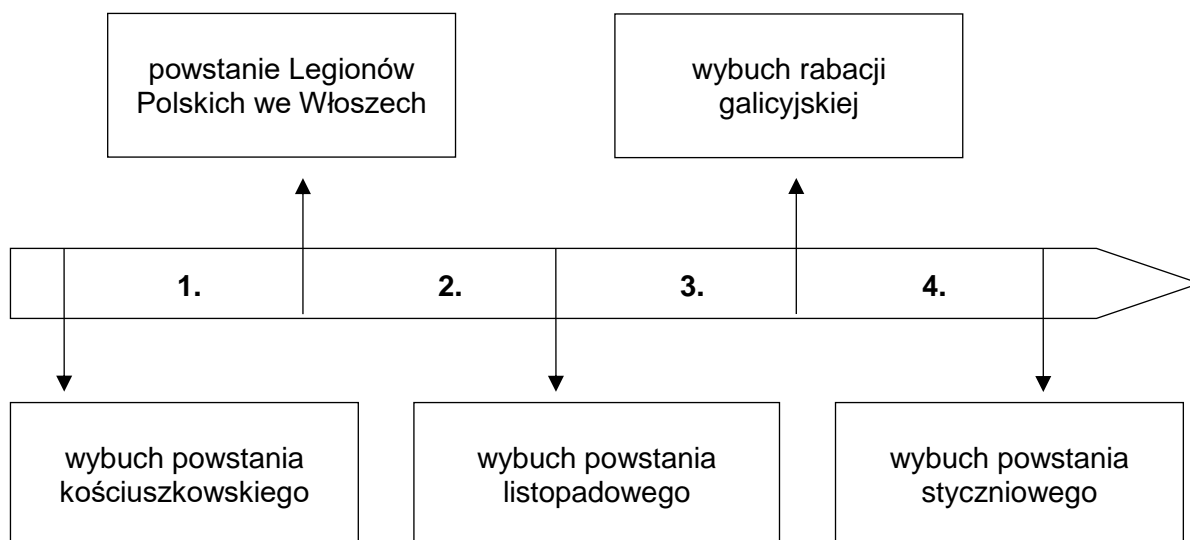
Wiek XIX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 2002, s. 73–74.

Źródło 2. Mapa

<https://epodreczniki.pl>

Źródło 3. Taśma chronologiczna

14.1. Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Dokument (źródło 1.) został utworzony w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

14.2 Rozstrzygnij, czy mapa (źródło 2.) potwierdza realizację decyzji zapisanych w źródle 1. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu źródeł.

Rozstrzygnięcie – .....

Uzasadnienie – .....

.....
 .....

Zadanie 15. (0–1)

Źródło 1. Fragment sprawozdania z dyskusji w parlamencie brytyjskim w 1844 roku

5 lutego sir James Fraham zapoczątkował w Izbie Gmin dyskusję nad projektem ustawy rządowej o regulacji godzin pracy w fabrykach. [...] Proponował, aby pod określeniem „dzieci” rozumieć, że chodzi tu o dzieci między 9. a 13. rokiem życia, [...] dzieci te nie powinny być zatrudniane dłużej niż 6 godzin na dobę, wyłącznie rano. W istniejącym prawie określenie „młode osoby” definiowało robotników między 13. a 18. rokiem życia. [...] Proponowano, że nie powinni być oni zatrudniani w jedwabnictwie, przemyśle bawełnianym, wełnianym i w manufakturach lnianych. [...] 15 marca projekt ustawy był znowu rozpatrywany. Lord Ashley chciałby zgody na twierdzenie, że państwo ma prawo do ochrony pracujących. Podał, [...] że w 1818 r. było w zakładach bawełnianych 57 000 robotników – w 1839 r. 419 000.

Historia 1789–1990. Wybór tekstów źródłowych dla szkół średnich, oprac. J. Eisler, M. Sobańska-Bondaruk, Warszawa 1995, s. 46–47.

Źródło 2. Amerykański rysunek satyryczny z 1913 roku

<https://www.loc.gov>

Napis na rydwanie: Wyzyskiwacz pracy dzieci

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Dyskusja w parlamencie brytyjskim dotyczyła projektu zmian w ustawodawstwie socjalnym.	P	F
2.	Obydwa źródła nawiązują do tego samego problemu społecznego.	P	F

Zadanie 16. (0–2)**Fragment opracowania historycznego**

Kryzys nastąpił w związku z wyborem na prezydenta [...], kandydata republikanów i znanego przeciwnika niewolnictwa. Jego wybór stał się bezpośrednią przyczyną wystąpienia z Unii jedenastu stanów [...] i zawiązania przez nie odrębnego związku pod nazwą Konfederacji. [...] Wkrótce rozpoczęły się działania wojenne.

K. Szelańska, *Wykłady z historii powszechnej dla liceów i techników*, Warszawa 2003, s. 257.

16.1. Podaj stosowaną w historiografii nazwę działań wojennych, o których mowa w tekście.

.....

16.2. Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Prezydentem, o którym mowa w tekście, był

- A. Jerzy Waszyngton.
- B. Thomas Jefferson.
- C. Abraham Lincoln.
- D. Woodrow Wilson.

Zadanie 17. (0–1)**Fragment programu politycznego**

Jako samodzielna partia robotnicza [...], dobijać się będzie:

A. pod względem politycznym:

Samodzielnej Rzeczypospolitej demokratycznej, opartej na zasadach następujących:

1. bezpośrednio, powszechne i tajne głosowanie; prawodawstwo ludowe [...];
2. całkowite równouprawnienie narodowości wchodzących w skład Rzeczypospolitej; [...]
4. równość wszystkich obywateli kraju bez różnicy płci, rasy, narodowości i wyznania.

B. pod względem ekonomicznym:

I. Prawodawstwo pracy:

1. ośmiogodzinny dzień roboczy, stała 36-godzinna przerwa co tydzień. [...]

T. Maresz, K. Juszczyk, *Historia w tekstach źródłowych. Wypisy*, t. 2, Rzeszów 1996, s. 173.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Program polityczny zawiera postulaty

- A. Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy.
- B. Stronnictwa Demokratyczno-Narodowego.
- C. Polskiej Partii Socjalistycznej.
- D. Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Zadanie 18. (0–1)

Mapa

Na podstawie: *Szkolny atlas historyczny*, Warszawa 2013, s. 130.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Na mapie przedstawiono granice państw europejskich

- A. przed abdykacją cesarza Wilhelma II.
- B. w chwili podpisania traktatu wersalskiego.
- C. w chwili wybuchu rewolucji październikowej w Rosji.
- D. po zawarciu traktatu ryskiego.

Zadanie 19. (0–1)**Tabela. Wskaźnik produkcji przemysłowej wybranych krajów europejskich w latach 1928–1935 (1928 = 100)**

Kraj	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Polska	100	101	86	74	59	63	71	76
Anglia	100	106	98	89	88	94	105	112
Francja	100	109	110	98	76	84	78	74
Niemcy	100	101	87	68	54	62	81	93
Włochy	100	109	100	85	73	80	88	-

B. Zientara, A. Mączak, I. Ichnatowicz, Z. Landau, *Dzieje gospodarcze Polski do roku 1939*, Warszawa 1988, s. 500.

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz **P**, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo **F** – jeśli jest fałszywe.

1.	Dane w tabeli dotyczą skutków światowego kryzysu gospodarczego zapoczątkowanego krachem na giełdzie nowojorskiej.	P	F
2.	Po objęciu władzy przez Hitlera produkcja przemysłowa w Niemczech spadała.	P	F

Zadanie 20. (0–3)**Władysław Sikorski, *Mowa na otwarciu Rady Narodowej RP, styczeń 1940 (fragment)***

Żołnierze polscy stoją z dala od wszelkiej polityki. Nie uważają oni wojska za odskocznnię dla kariery w innych służbach państwowych. Wychowani w duchu poświęcenia i całkowitego oddania się Ojczyźnie, marzą o chwili, w której będą mogli pójść śladem bohaterów Warszawy, Helu, Westerplatte, [...] i tylu innych, i pomścić krzywdy swych braci.

Polska myśl demokratyczna w ciągu wieków. Antologia, Warszawa 1987, s. 327.

Uzupełnij zdania.

Ostatnim chronologicznie miejscem walk polskich żołnierzy w wojnie obronnej 1939 roku, wymienionym przez Władysława Sikorskiego, była obrona .....

Władysław Sikorski w czasie wygłaszania mowy pełnił funkcje: .....

..... i .....

Zadanie 21. (0–2)

Rysunek satyryczny z czasów II wojny światowej

ciekawostkihistoryczne.pl

Napisy na rysunku:

Napis w dymku: Wybacz mi towarzyszu, ale pomyślałem, że to taka dobra okazja!

Nazwa dokumentu: Pakt rosyjsko-niemiecki

Podaj stosowaną w historiografii nazwę wydarzenia, które określono w źródle słowami „taka dobra okazja”. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do jednego elementu graficznego rysunku.

Wydarzenie – .....

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Zadanie 22. (0–1)**Fragment opracowania historycznego**

Pewien [...] generał publicznie nazwał Mikołajczyka „obcym szpiegiem” i „kolaborantem”. [...] Na wsi likwidowano ostatnie niedobitki antykomunistycznego podziemia. W październiku [...] Mikołajczyk [...] musiał ratować życie ucieczką. W Londynie Churchill, który poprzednio sam namawiał go do powrotu do Polski, oświadczył, że dziwi się, widząc go żywego.

N. Davies, *Boże igrzysko. Historia Polski. Tom II. Od roku 1795*, Kraków 1991, s. 704–705.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wydarzenia, o których jest mowa w tekście, miały miejsce

- A. po wyborach do Sejmu Ustawodawczego.
- B. przed ogłoszeniem Manifestu PKWN.
- C. po utworzeniu PZPR.
- D. przed referendum ludowym.

Zadanie 23. (0–2)**Uzupełnij tabelę. Wpisz we właściwe miejsca nazwy konfliktów zbrojnych.**

1.	Międzynarodowy konflikt zbrojny trwający od 1950 do 1953 roku z udziałem tzw. ochotników chińskich, a także wojsk ONZ, których główną siłę stanowiły oddziały amerykańskie. Rokowania pokojowe zakończyły się rozejmem i utwaleniem podziału półwyspu na dwa państwa o różnych ustrojach.	
2.	Konflikt zbrojny wywołany interwencją zbrojną ZSRS w 1979 roku w celu wsparcia tamtejszych komunistów próbujących przejąć władzę drogą zamachu stanu. Po latach krwawych walk powstańcy przy nieoficjalnym wsparciu ze strony USA i Pakistanu zmusili w 1989 roku Armię Czerwoną do wycofania się.	

Na podstawie: *Słownik historyczny*, Wrocław 2003, s. 325, 327.

Zadanie 24. (0–1)

Uporządkuj podane poniżej wydarzenia zgodnie z porządkiem chronologicznym. Wpisz litery w kratki we właściwej kolejności.

- A. wybory 4 czerwca
- B. obrady Okrągłego Stołu
- C. utworzenie NSZZ „Solidarność”
- D. wprowadzenie stanu wojennego
- E. podpisanie porozumień sierpniowych

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Zdający: 4) rozpoznaje najważniejsze osiągnięcia kulturowe starożytnych cywilizacji Bliskiego [...] Wschodu.

1.1.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Sumerowie

1.2.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne [...]. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.	III. Świat starożytnych Greków. Zdający: 3) opisuje różne formy ekspansji w świecie greckim ([...] wojny grecko-perskie [...]).

2.1.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienia:

- W tekście jest mowa o królu Sparty Leonidasie, który walczył i zginął pod Termopilami.
- Herodot pisze o odwadze trzystu Spartan, którzy mieli świadomość, że nie wygrają bitwy. Walczyli jednak do końca i wszyscy polegli pod Termopilami.

2.2.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 3. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok [...].	IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne [...] w państwie rzymskim doby republiki oraz cesarstwa [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 4. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.	VI. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 2) charakteryzuje ideę cesarstwa karolińskiego [...].

4.1.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

4.2.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie:

Obydwa źródła dostarczają argumentów potwierdzających nawiązanie do tradycji starożytnego Rzymu: w tekście jest mowa o nadaniu władcy tytułów Augusta i cesarza rzymskiego, na monecie widoczne są wieniec laurowy i słowa: imperator August.

Zadanie 5. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne [...] III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.	IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 1) wyjaśnia uwarunkowania narodzin państwa polskiego i jego chrystianizacji, z uwzględnieniem roli Mieszka I i Bolesława Chrobrego; 2) opisuje zmiany terytorialne państwa polskiego w X–XII w.

5.1.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. P

2. P

5.2.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienia:

- Mapa potwierdza informacje, że w roku 1000 została utworzona polska metropolia kościelna – arcybiskupstwo w Gnieźnie. Było podporządkowane papieżowi. Wskazywało to na samodzielność, niezależność Polski.
- W 1000 roku utworzono biskupstwa, np. w Krakowie, Wrocławiu, Kołobrzegu, które podlegały polskiej metropolii.

Zadanie 6. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok [...].</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający:</p> <p>1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.</p>	<p>XII. Polska w XIV–XV w. Zdający:</p> <p>3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w XIV–XV w.</p>

a)**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie:

Po śmierci króla Kazimierza Wielkiego, zgodnie z planami tego władcy, jego następcą został Ludwik Węgierski, koronowany na króla Polski,

b)**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie:

Po Ludwiku Węgierskim na tronie polskim zasiadła jego córka – Jadwiga.

Zadanie 7. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne [...]. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.	X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 3) opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim.

7.1.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

niemieckim/magdeburskim

7.2.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienia:

- Na planie, zgodnie z opisem w tekście, zaznaczono centralne miejsce miasta – rynek oraz szachownicowy układ ulic. Ulice przecinały się pod kątem prostym. W pobliżu było miejsce na kościół parafialny.
- W centralnym miejscu znajdowały się ratusz – siedziba władz miasta oraz miejsca przeznaczone do prowadzenia wymiany handlowej. Z rynku pod kątem prostym wychodziły ulice tak, że tworzyły szachownicę.

Zadanie 8. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok [...].	XV. Czasy renesansu. Zdający: 3) charakteryzuje sztukę renesansową.

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca nazwę stylu oraz poprawne uzasadnienie.

1 pkt – odpowiedź zawierająca nazwę stylu.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nazwa stylu architektonicznego: styl renesansowy/renesans

Przykładowe uzasadnienie:

Architektura budynku nawiązuje do antyku / budynek jest zwieńczony kopułą / występują kolumny w stylu jońskim (trójkątne tympanony, portyki).

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia [...].	XIX. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Zdający: 4) wyjaśnia prawne i kulturowe podstawy tolerancji religijnej na ziemiach Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVI w.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. F

2. F

Zadanie 10. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok [...].	XXII. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Zdający: 1) omawia konflikty wewnętrzne i zewnętrzne Rzeczypospolitej Obojga Narodów w okresie panowania Wazów.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 11. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.	XXIII. Ustrój, społeczeństwo i kultura Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Zdający: 1) opisuje proces oligarchizacji życia politycznego Rzeczypospolitej Obojga Narodów, uwzględniając wpływy obce, <i>liberum veto</i> i rokosze. 2) wyjaśnia przyczyny kryzysów wewnętrznych oraz załamania gospodarczego Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w.

11.1.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Autor ocenia negatywnie ustrój Rzeczypospolitej.

Przykładowe uzasadnienia:

- Krytykuje złotą wolność szlachecką i ucisk chłopów.
- Uważa, że należy w Polsce przeprowadzić reformy wewnętrzne.
- Dostrzega wady ustroju Rzeczypospolitej i je krytykuje.

11.2.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 12. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego.	XXVI. Rzeczpospolita w XVIII w. (od czasów saskich do <i>Konstytucji 3 maja</i>). Zdający: 2) charakteryzuje politykę Rosji, Prus i Austrii wobec Rzeczypospolitej [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwóch władców.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Fryderyk II Wielki
2. Piotr I Wielki

Zadanie 13. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.	XXV. Rewolucje XVIII w. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny [...] rewolucji francuskiej.

13.1.**Zasady oceniania**

- 1 pkt – odpowiedź poprawna.
 0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

13.2.**Zasady oceniania**

- 1 pkt – odpowiedź poprawna.
 0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązania

- Przedstawiał krytycznie położenie części społeczeństwa Francji.
- Rysunek ilustrował obciążenie podatkami stanu trzeciego.

13.3.**Zasady oceniania**

- 1 pkt – odpowiedź poprawna.
 0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązania

- Postać mężczyzny w mundurze, ze szpadą, jest symbolem stanu szlacheckiego.
- Postać mężczyzny przygnieciona kamieniem to stan trzeci.
- Kamień to symbol obciążeń, którymi obłożono stan trzeci.

Zadanie 14. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.	XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 1) charakteryzuje sytuację polityczną, społeczno-gospodarczą i kulturową Królestwa Polskiego, ziem zabranych, zaboru pruskiego i austriackiego.

14.1.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

14.2.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienia:

- W tekście jest mowa o utworzeniu Królestwa Polskiego z ziem Księstwa Warszawskiego i o połączeniu go z Cesarstwem Rosyjskim. Na mapie nie ma Księstwa Warszawskiego, są natomiast zaznaczone granice – zależnego od Rosji – Królestwa Polskiego, o czym jest mowa w art. I.
- W art. VI jest mowa o Wolnym Mieście Krakowie, którego obszar zaznaczono na mapie.
- Na mapie zaznaczono granice Związku Niemieckiego, w tekście, w art. LIII, jest mowa o utworzeniu Związku Niemieckiego.

Zadanie 15. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego.	XXX. Europa i świat po kongresie wiedeńskim. Zdający: 3) przedstawia przebieg rewolucji przemysłowej w Europie i Stanach Zjednoczonych oraz wskazuje jej najważniejsze konsekwencje społeczno-gospodarcze.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. P

2. P

Zadanie 16. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego.	XXXIII. Europa i świat w II połowie XIX i na początku XX wieku. Zdający: 2) wyjaśnia przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych.

16.1.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązania

- wojna secesyjna
- wojna Północ – Południe
- wojna domowa
- wojna Unii i Konfederacji

16.2.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 17. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego.	XXXV. Ziemia polska pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX wieku. Zdający: 6) przedstawia genezę nowoczesnych ruchów politycznych (socjalizm [...]) [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 18. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego.	XXXIX. Europa i świat po I wojnie światowej. Zdający: 1) analizuje cywilizacyjne i kulturowe następstwa wojny; ocenia straty wojenne, wylicza społeczne i gospodarcze następstwa wojny; 2) przedstawia postanowienia traktatu wersalskiego [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 19. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego.	XXXIX. Europa i świat po I wojnie światowej. Zdający: 5) charakteryzuje wielki kryzys gospodarczy.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. P

2. F

Zadanie 20. (0–3)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...].	XLVI. Wojna obronna Polski w 1939 roku. Agresja Niemiec (1 września) i Związku Sowieckiego (17 września). Zdający: 3) charakteryzuje etapy wojny obronnej [...]. L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie [...]. Zdający: 1) omawia działalność rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie.

Zasady oceniania

3 pkt – poprawne uzupełnienie trzech luk.

2 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch luk.

1 pkt – poprawne uzupełnienie jednej luki.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Helu

Naczelnego Wodza [Polskich Sił Zbrojnych]

premiera [Rządu RP na Uchodźstwie]

Zadanie 21. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.	XLVII. II wojna światowa i jej etapy. Zdający: 1) omawia współpracę hitlerowskich Niemiec i ZSRS w latach 1939–1941; 3) sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne).

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca poprawną nazwę wydarzenia wraz z poprawnym uzasadnieniem.

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawną nazwę wydarzenia.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Wydarzenie: agresja Niemiec na ZSRS [w czerwcu 1941] / realizacja przez Niemcy planu Barbarossa / realizacja przez Niemcy plany ataku na ZSRS

Przykładowe uzasadnienia:

- Mimo podpisanego przez Niemcy i ZSRS układu o nieagresji (wypada z rąk Stalina), Niemcy przeprowadziły [przez zaskoczenie] agresję na ZSRS [w czerwcu 1941 roku].

- Na rysunku przedstawiono tę sytuację jako zdradziecki cios w plecy, co próbuje wyjaśnić / usprawiedliwić Hitler.

Zadanie 22. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego.	LV. Proces przejmowania władzy przez komunistów w Polsce (1944–1948). Zdający: 3) charakteryzuje okoliczności i etapy przejmowania władzy w Polsce przez komunistów.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 23. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego.	LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny. Zdający: 4) opisuje przyczyny rozpadu koalicji antyhitlerowskiej i wyjaśnia genezę zimnej wojny (z uwzględnieniem wojny w Korei). LII. Dekolonizacja, integracja i nowe konflikty. Zdający: 2) wyjaśnia przyczyny i przedstawia skutki konfliktów zimnowojennych, w tym wojny w Wietnamie, kryzysu kubańskiego oraz wojny w Afganistanie.

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca dwie nazwy.

1 pkt – odpowiedź zawierająca jedną nazwę.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. wojna koreańska

2. wojna w Afganistanie

Zadanie 24. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...].	LVII. Polska w latach 1957–1981. Zdający: 6) wyjaśnia przyczyny i następstwa strajków w 1980 r.; 7) charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność” i ocenia jego wpływ na przemiany społeczno-polityczne w Polsce i w Europie. LVIII. Dekada 1981–1989. Zdający: 1) wyjaśnia przyczyny wprowadzenia stanu wojennego, opisuje jego specyfikę oraz społeczne, gospodarcze i polityczne skutki.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

ECDBA